

- 4.S Drake, Galileo Studies: Personality, Tradition, and Revolution (1970).
 5.S Drake, Galileo (Oxford, 1980).
 6.S Drake, Galileo : pioneer scientist (Toronto, ON, 1990).

Huryk Myroslava
 Associate professor of Department of Philosophy and politology
 Amadi Justice
 Student of International Law – 22 Law Faculty

HUMANISTIC IDEAS BY MARCILIO FICINI

Marsilio Ficino was an Italian scholar and Catholic priest who was one of the most influential humanist philosophers of the early Italian Renaissance. He was an astrologer, a reviver of Neoplatonism in touch with the major academics of his day and he also translated and commented on the writings of Plato and other classical Greek authors generated the Florentine Platonist Renaissance that influenced European thought for two centuries.

Ficino was the son of a physician who was acquainted with the Florentine ruler and patron of learning Cosimo de' Medici. After being trained in Latin language and literature, Ficino studied Aristotelian philosophy and medicine, probably at Florence. He was introduced to the Latin versions of the works of Plato and the Neoplatonists (new Platonist) by Western writer Augustine of Hippo (5th century) and the leading medieval scholar Thomas Aquinas. He then acquired a thorough knowledge of Greek in order to read and interpret the classical philosophers in their original texts. Supported by Cosimo de' Medici and his successors, he devoted the remainder of his life to the translation and interpretation of Plato and the succeeding Platonic school, whose thought he attempted to integrate more closely with Christian theology.

In 1462 Ficino became head of the Platonic Academy of Florence. Situated at the Medici villa at Careggi, outside Florence, the academy with its endowment of Greek manuscripts became one of the foremost intellectual centres of Europe. Ficino's numerous translations from Greek into Latin include some Neoplatonic and early Christian writings and, above all, the complete works of Plato and the 3rd-century Neoplatonist Plotinus. Finished about 1470 but not printed until 1484, Ficino's was the first to completely translate all of Plato's work into European language. His versions of both Plato and Plotinus remained in general use until the 18th century. Ficino was ordained a priest in 1473 and later was named a church official of Florence Cathedral.

Ficino coined the term 'prisca theologia' to refer to an ancient true theology which was the foundation of all religious thought. The thought process here being that this ancient and pure theology was garbled and diluted throughout the centuries and had to be restored through careful analysis of the surviving ancient texts. The Renaissance humanists were philologists, people interested in studying language through written historical sources. For the most part, they studied Biblical, ancient Roman, and Greek texts to gain greater insights into the original version of particular texts.

In his *Theologia platonica*, Marsilio Ficino sought to defend the immortality of the soul and inherent dignity of humanity. Ficino argues that the soul rests in the middle of a great chain of being, with the Christian god and angels above and animals below. His great chain of being consists of five basic levels: God, angelic mind, rational soul, quality, and body. Humanity occupies a central position between mortal and immortal the body being mortal and the soul immortal. Ficino was deeply influenced by arguments for the immortality of the soul presented by Socrates in Plato's *Phaedo* as well as the works of Plotinus.

«We would do well to call soul the third and middle essence, as the Platonists do, because it is the mean for all and the third from both directions. If you descend from God, you will find soul at the third level down; or at the third level up, if you ascend from body.» Marsilio Ficino, *Theologia platonica*

Ficino revised the thought of Plato in a Renaissance perspective. In conceiving the universe as a hierarchy of substances that descends from God to matter, he was strongly influenced by Neoplatonic and medieval views. Yet in assigning to the human soul a privileged, central place in this hierarchy and stressing that the soul through its universal, infinite aspirations and thoughts links the highest with the lowest beings and acts as a bond and knot of the universe, Ficino reveals his sympathy with the thought of Renaissance humanism, which gave special emphasis to man and his dignity. Seeing a parallel in the Platonic and Christian concept of love, he explained in his commentary on the 'Symposium' that the highest form of human love and friendship is a communion based ultimately on the soul's love for God. This theory of spiritual, or «Platonic,» love dominated European poetry and literature during the 16th century.

In conclusion Ficino's interpretation of Platonism greatly influenced subsequent European thought. His teaching that man naturally tends toward religion, distinguishing him from the lower animals, and that all religions have a measure of truth. His philosophy is understood as the scientific religion, opening the truths contained in faith. The main feature of a person is his aspiration to freedom. For Ficino, the immortality and divinity of the soul was the basis of 'the dignity of Man' which the artists and writers of the renaissance sought to express in countless ways. In time the expression of this idea touched every aspect of life, it still has influence to this day.

Reference:

1. Ficino, Marsilio. *Platonic Theology*. Trans. Michael J. B. Allen, and ed. James Hankins. 6 vols. Cambridge: The I Tatti Renaissance Library, Harvard University Press, 2001-2006.
2. Allen, Michael J. B. *Icastes: Marsilio Ficino's Interpretation of Plato's Sophist*. Berkeley and Los Angeles: University of California Press, 1989.
3. Allen, Michael J. B. *Synoptic Art: Marsilio Ficino and the History of Platonic Interpretation*. Florence: Olschki, 1998.
4. Celenza, Christopher. «Pythagoras in the Renaissance: The Case of Marsilio Ficino.» *Renaissance Quarterly* 52 (1999): 667-711.
5. Collins, Ardis. B. *The Secular is Sacred: Platonism and Thomism in Ficino's Platonic Theology*. The Hague: Nijhoff, 1974.
6. Copenhaver, Brian P. and Charles Schmitt. *Renaissance Philosophy*. Oxford: Oxford University Press, 1992.

*Шумка Михайлина, доцент кафедри
філософії та політології ТНЕУ
Матичак Назарій, студент групи Ф-11
факультету фінансів ТНЕУ*

СИМВОЛІЧНИЙ СВІТ МІФОЛОГІЇ ЯК «ВІЧНИЙ СВІДОК» ІСНУВАННЯ ІСТИНИ

Сучасну духовну культуру українського народу можна повністю зрозуміти після з'ясування тих першопочатків, що сформувалися в до – і християнський періоди, а після прийняття християнства дали нову якість, яка і є впродовж декількох століть душею народної культури, не дає їй загинути, навіть у найскладніших умовах нового часу.

Особливим світоглядним ядром первинної культури, особливою формою світосприйняття, чуттєвим, синкретичним уявленням про природу і суспільство є міфологія. Міф як цілісна оповідь може передбачити міф як слово [1]. Пізнання або мислення, яке було втілене в слові і було міфологічним мисленням або просто міфом. А. А. Тахо-Годі з точки зору на «міф» і «слово» визначила «велику смислову наповненість «міфу» як слова в його комунікативній функції і головним образом визначену вольову направленість слова, яке втілює в собі деякий інтенціональний акт людини, прагнення подіяти на співбесідника дійсно думкою, а не справою» [2, с. 80-81].

Наукове дослідження міфології як сектора міфології взагалі та загальнослов'янської міфології зокрема, вивчення проблеми з визначенням специфіки язичницького мислення розпочалося з середини XIX століття. У цьому руслі працювали Г. Буткевич, Е. Мелетинський, П. Толочко, Д. Яворницький, М. Брайчевський, Б. Рибаків, Лосев О. Ф., М. І. Костомаров, М. Максимович, О. О. Потебня, М. Сумцов, торкалися її й російські дослідники Ф. Буслав, О. Афанасєв, О. Веселовський, а також західноєвропейські філософи Юнг К. Г., Ф. Кессиді, Ф. Шеллінг, Г. Спенсер, Е. Тейлор, Л. Штенберг, Е. Кассіер, О. Фрейденберг, З. Фройд, К. Леві-Строс. Цікавими є глибинні дослідження слов'янської міфотворчості Я. Ф. Головацького, М.І. Костомарова, митрополита Іларіона, Георгія Булашева, І. Нечуя-Левицького, Боровського Я. Є. Проте ще зовсім не досконалим простежено той пласт духовної культури нашого народу, в якому крізь призму символу можна побачити глибину світогляду давніх слов'ян.

Давня міфологія з її найрізноманітнішими образами і символами – це не примітивна фантасмогорія наших предків, а закодовані знання про світобудову. «Міфологія є видумкою, якщо дивитися на неї з точки зору науки, ... а з точки зору самого міфічного розуміння, ні в якому випадку не можна казати, що міф є фікцією і грою фантазії...», «... міф є найвищою за своєю конкретністю, максимально інтенсивною і в великій мірі напруженою реальністю», – таке твердження є у О. Ф. Лосєва. За О. Ф. Лосєвим «Символічний пласт міфу може бути дуже складним. Міф ніколи не є тільки схемою, або тільки алегорією, але завжди і перш за все символом, і, вже будучи символом, він може вміщувати в собі схематичні, алегоричні й ускладнено-символічні пласти...» [3, с. 320]. Дійсно міфом можна охопити велику площину минулого і водночас витворити ним лише в декількох словах істинну суть реального.

Світогляд давніх слов'ян – міфи, вірування, звичаї, обряди – це своєрідний спосіб розуміння природної дійсності і людського життя [4, с. 28]. Світ уявлявся слов'янам-язичникам як єдиний живий космос, що охоплював усі частини видимої ним природи. Значення у міфі конструюються у формі рухливих образів, кожен з яких має багато значень, що виходить на якийсь один-єдиний образ-символ чи поняття. Певний спосіб матеріально-духовної життєдіяльності людини того чи іншого періоду, її культурної історії витворює образ світу. Носієм живих енергій світу є символ. Структура символів певної культурної спільноти утворює парадигму їх духовно-практичної життєдіяльності. Ними виступають обряди, притчі, завдяки яким завуальовані, сховані від сторонніх знання наділяються таємничістю, щоб утримати залежність долі даного роду, племені. Міфологічне мислення – це особливий вид світосприйняття, специфічне, образне, чуттєве уявлення про явища природи і суспільного життя, найдавніша форма суспільної свідомості. Воно являє собою творення в уявленні або за допомогою уявлень іншої дійсності – суб'єктивної, ілюзійної, котра служить не стільки для пояснення, скільки для оправдання визначених установ, для санкціонування визначеної свідомості та поведінки. Людське мислення на ранніх етапах свого існування ототожнювало все живе і неживе, надавало великого значення аналогії, оперувало різного роду магічними образами і символами.

У сприйнятті людей давнини міфи були чимось на зразок енциклопедії, в якій можна було знайти відповіді на всі питання людського буття. У своєрідній міфологічній формі сприйняття були злиті різні форми духовно-практичної діяльності людини. Міфологія стає вираженням єдиного можливого пізнання [5, с. 15].

Завдяки міфові не стільки пізнається дійсність, скільки переживається весь процес творення світу, в якому людина була співучасником вищих надприродних сил, творцем пізнання добра та зла. Характерними рисами міфосвідомості є олюднення навколишнього середовища, намагання пояснити світ за допомогою звичних антропоморфних образів, але найголовнішою ознакою міфу є його глибока символічність. Первісному мисленню притаманне мислення із певною системою знаків (тотем, табу тощо). Зображувальні предмети не втрачаючи своєї конкретності, можуть ставати одночасно знаками інших предметів або явищ, а це значить, що вони символічно замінюють їх. Таким чином, в процесі пізнання на ранніх етапах міфологічного мислення утворювалися спершу стихійно, а пізніше у конкретній формі символи, які виражали прагнення людини до пізнання оточуючого світу. Людська свідомість почала оволодівати символами тоді, коли компонентами її досвіду ставали емоції, вірування, образи поведінки відносно інших компонентів її досвіду. У символі, під покровом міфу, скривалася найзаповітніша істина, яка збергалася для майбутніх поколінь. Проте істина могла бути захована не тільки в символах, а й в байках, казках, алегоріях та обрядах. Символ не тільки зберігає істину протягом певних століть, але й служить вічним свідком існування цієї істини. За твердженнями Анни Безант: «призначення символу – заховувати істину, щоби вона з часом могла з'явитися на світ, щоби люди знову увірували в неї» [6, с.103; с.271].

Ніякий чуттєвий образ не може адекватно виразити духовний зміст і ідеальне значення смисложиттєвих предметів так як символ. Як зазначає Х.-Г. Гадамер: «... символ це знакове заміщення; він передбачає метафізичний зв'язок видимого обрису і невидимого визначення, ця «точка перетину» двох сфер лежить в основі всіх форм релігійних культів, так само близько лежить і застосування символу у сфері естетичного і надчуттєвого» [7, с. 118-119].

Основним завданням символу було відтворення найважливіших питань людської культури, проблем взаємовідношення людини і світу. Процес розвитку людської культури з її формами і способами відношення людини і світу